

MWONGOZO WA WASIMAMIZI WA WAJA KWA AJILI YA MIKUTANO YA KILA MWEZI NA WAJA

USIMAMIZI ELEKEZI NI NINI?

Ni mchakato wa kuongoza, kufuatilia, na kufundisha watoa huduma ili kukuza ufanisi kwa kufuata viwango na kuhakikisha utoaji wa shughuli zilizo na ubora. Wakati wa ziara za usimamizi, unafanya kazi kama timu ili kufikia malengo na malengo uliyojiwekea.

WHO SHOULD USE THIS GUIDE?

Mtoto Mwerevu CHW supervisors as you build the capacity of CHWs. See below:

Wafanyakazi wa Mkoa wa mradi wa Mtoto Mwerevu na Maafisa Lishe wa Wilaya.

Mwongozo tofauti utawasaidia wasimamizi wa WAJA kuwasaidia WAJA.

KWA NINI USIMAMIZI ELEKEZI NI MUHIMU?

Mtoto Mwerevu hawezi kufanikiwa bila hilo. Unapofanya mikutano ya kila mara na yenye ufanisi na WAJA, unaweza;

- Kuwapa moyo na kuwapa msaada inayohitajika ili kukabiliana na changamoto wenyewe;
- Kuwasaidia WAJA kuelewa Majukumu yao vizuri;
- Kuwapa WAJA maarifa na ujuzi wanaohitaji ili kufanya kazi zao kwa ufanisi na kuwahamasisha.

NI MARA NGAPI UNAPASWA KUKUTANA NA WAJA?

Kwa Mwezi.

KAGUA VIFAA UNAVYOPASWA KUWA NAVYO WAKATI WA MIKUTANO YA KILA MWEZI NA WAJA:

- Mwongozo huu
- Orodha ya majukumu na majukumu ya WAJA
- Vitendea kazi na fomu za kutembelea kaya na vikundi (vitendea kazi hivi vilivyotolewa wakati wa mafunzo
- Ripoti za mwezi za WAJA za tathmini na ufuatiliaji
- Kitu kingine unachofikiri kitakuwa sahihi

NINI KINAPASWA KUFANYIKA UNAPOKUTANA NA WAJA?

KILA MWEZI

Kwa kutembelea kaya majumbani, Wasifie WAJA kwa kazi nzuri walizofanya hadi sasa, ikiwa ni pamoja na usajili wa kaya, kutembelea kaya nyumbani, na makundi ya msaada (ambapo kama ilifanyika). Kisha muulize MJA:

1. Ikiwa wanajua kaya ngapi wanapaswa kutembelea kila wiki (Kutembelea mara 6 kila wiki);
2. Ikiwa wanajua ni kaya gani zinazopaswa kutembelewa. Nyumba zifuatazo zinapaswa kutembelewa:
  - a. Yenye angalau mtoto mmoja mwenye umri chini ya miaka 5 ambaye ana utapiamlo wa kadiri au wakati;
  - b. Inayo shiriki katika TASAF au ambayo ni masikini sana lakini haikusajiliwa katika TASAF;
  - c. Yenye mama alie katika ujauzito wa kwanza;
  - d. Yenye watoto wa miezi 3 mpaka 9
  - e. Inayokumbana na changamoto wakati wa kunyonyesha, ulikizaji wa chakula, Maji na usafi wa mazingira au Matendo changamshi.
Kumbuka: Nyumba za namna hii zitahitaji kutembelewa mara mbili (wakati mwingine zaidi). Hii ni namna makubaliano ya kubadili tabia yanavyofanyika wakati wa kutembelea kaya.
  - f. Uliza kama WAJA wanatembelea kaya nyingine? (kumbuka: hakuna kaya nyingine isipokuwa zile zilizotajwa hapo juu zinazopaswa kutembelewa)
  - g. Tambua mahali ambapo WAJA wameshafanya kazi (eneo la kijiografia);
  - h. Na ikiwa WAJA hawajui juu ya nani anayetakiwa kutembelewa na mara ngapi, wape mwongozo. Tafadhali tumia fursa ya kikao kinachofuata utakapokutana na WAJA (kwa mfano, unapowalipa);

3. Nini vitu gani WAJA wanazungumza wakati wa kutembelea kaya nyumbani? Kwa kutegemeana na umri wa mtoto: Unyonyeshaji, Vyakula vya Nyongeza, Maji na Usafi wa Mazingira, Afya ya uzazi, na Matendo Changamshi lengo si lazima kuongelea kwenye Unyonyeshaji, Vyakula vya Nyongeza na afya ya uzazi pekee bali pia mada mengine, hasa za Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi);

Fanya igizo dhima kulingana na umri wa mtoto:

1. Pata watu wa kujitolea kutoka kikundi cha WAJA kwa ajili ya jukumu la kuigiza kama ya MJA, mama au baba, na mtoto;
2. Chagua kikundi kimoja kwa ajili ya kufanya igizo (mama mjamzito au anaenyonyesha, mtoto <miezi 6, mtoto wa miezi 6-11, mtoto wa miezi 12-24) (mchezo wa uigizaji unapaswa kuingiza chakula cha ziada kinachofaa kwa kulingana na umri wa mtoto, Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi kwa kulingana na umri wa mtoto.
3. Muombe mtu aliyejitolea aigize kama anatembelea kaya;
4. Mwishoni, Uliza kama kuna mwenye maoni, kwanza kutoka kwa WAJA walifanya igizo, kisha kutoka kwa mama au baba na kisha kutoka kwa WAJA wanaliokua wanaangalia mchezo.
  - a. Vitu gani vilikwenda vizuri? Vitu gani vinahitaji kuboreshwa?
5. Kagua hatua zote za mazungumzo na toa mifano halisi ya jinsi MJA anachotakiwa kufanya kila hatua
6. Toa maoni yoyote ya mwisho kwenye igizo;

Uliza:

1. Ikiwa WAJA wanatumia mazungumzo ya kubadili tabia na ikiwa ni hivyo, ni kwa jinsi gani?
  - a. Tumia vitendea kazi vilivyotolewa wakati katika mafunzo ya Mtoto Mwerevu kwa kwa kuangalia ubora wa igizo na;
2. Waulize wasimamizi watambue changamoto na mafanikio wakati wa kutembelea kaya nyumbani (kwa mfano, Je, WAJA huepuka kutoa ujumbe?).

Kwa ufuatiliaji na tathmini, unapaswa:

1. Kukusanya fomu za tathmini na ufuatiliaji, ikiwa ni pamoja na fomu za kutembelea kaya; na
2. Uliza kuhusu changamoto wanazozipata WAJA wakati wa kujaza na kukamilisha fomu muhimu.

Kwa masuala mengine, unapaswa:

1. Kuwasaidia WAJA kuandaa kile wanachopaswa kufanya siku hiyo;
  - a. Katika kutembelea kaya. Waja wanatakiwa:
    - i. Wajue umri wa Mtoto;
    - ii. Kupitia hatua nane za majadiliano ya kubadili tabia;
    - iii. Kuelewa ni vitendea kazi gani vitumike katika siku husika;
    - iv. Kutambua aina ya unasihi utakaotumika

katika siku husika;

- v. Kuwa na fomu namba 3 (fomu kwa ajili ya kutembelea kaya)

b. Mikutano ya jumuiya. MJA anatakiwa kujua:

- i. Jinsi ya kujua mikutano bora ya kutembelea;
- ii. Jinsi ya kupata ruhusa ya kuwasilisha mada wakati wa mkutano;
- iii. Kuelewa pointi za kuzungumza kwa wakati wa mikutano ya jamii;
- iv. Kuagiza kikundi kuchukua hatua (Wakawaeleze majirani zao kuhusu tabia na jitihada mpya ambazo wamejifunza kuhusu leo, nk);

2. Hakikisha kwamba WAJA wana vifaa vyote wanavyohitaji:

- a. Kadi za unasihi/Bango kitita;
- b. Mabegi;
- c. Vipeperushi (kama nakala zinapatikana): Lishe ya mama mjamzito na anaenyonyesha, Ulishaji wa watoto wachanga na wadogo, maendeleo ya watoto wachanga na umri wa miaka 0-3 na miaka 3 -8;
- d. Vitendea kazi:
  - i. Karatasi moja yenye hatua nane za mabadiliko ya tabia;
  - ii. Muongozo wa akina mama na watoto umri 0-5, 6-11, and 12-23;
  - iii. Muongozo wa kutembelea vikundi saidizi na kutembelea kaya;
- e. Pointi za kuzungumza kwa ajili ya WAJA wakati wa mikutano ya jamii;
- f. Fomu za ukusanyaji wa taarifa na kaunta book;

3. Angalia jinsi MJA anavyoweza kutumia taarifa zilizokusanywa ili kuboresha utendaji wake wa kazi.

- a. Ngazi ya kaya
  - i. Idadi ya kaya zilizotembelewa na ni vikundi gani vinavyotembelewa (ni kaya za kipaumbele zinazolengwa?; Angalia fomu namba 3)
  - ii. Mada zilizojadiliwa wakati wa kutembelea kaya ni kwa mujibu wa mahitaji ya kaya na jamii (na baadhi ya mada kama za Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi hazikufundishwa?) Tazama fomu ya kutembelea kaya nyumbani # 3)
  - iii. Kaya zinazohitaji uangalizi maalum (mfano kaya zilizo na watoto zaidi ya moja walio chini ya miaka miwili)
  - iv. Kaya zinazohitaji kutembelewa mara ya pili kama sehemu ya makubaliano ya kubadili tabia;
  - v. Endapo familia hupata rufaa pindi zinazohitaji kwenda vituo vya afya na kama familia hizo kweli huenda kwenye vituo vya afya.
  - vi. Endapo WAJA hutumia vitendea kazi wakati wa kutembelea kaya nyumbani ili kuboresha ubora wa kazi

b. Vikundi Saidizi

- i. Idadi ya makundi ya msaada na kama watu sahihi wanahudhuria makundi ya msaada (mfano mama na watoto chini ya umri wa miaka 5, mama wajawazito, wanaume, nk; tazama fomu ya vikundi vy msaada # 2);
  - ii. Mada zilizojadiliwa wakati wa makundi ya msaada ni kwa mujibu wa mahitaji ya jumuiya?(na mada kama za Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi hazikufundishwa?) Tazama fomu ya kikundi cha msaada # 2);
  - iii. Vikundi vinavyohitaji tahadhari maalum;
  - iv. Endapo familia zinazohitaji rufaa kwenda vituo vya afya zinapata na kama familia hizo zinahudhuria katika vituo hivyo vya afya.
  - v. Endapo WAJA hutumia vitendea kazi wakati wa kutembelea vikundi saidizi ili kuboresha ubora wa kazi
4. Uliza kuhusu changamoto nyinginezo za WAJA wanazokumbana nazo (mfano ukosefu wa usafiri, changamoto za kulipa WAJA ikiwa ni pamoja na ratiba ya malipo isiyojulikana na malipo kuchelewa, morali ya kazi kuwa ndogo, nk); waombe ufumbuzi wa changamoto hizo kutoka kwao na usaidie kutatua matatizo hayo.
  5. Hakikisha WAJA wanalipwa.

MARA KWA MARA LAKINI SIO KILA MWEZI:

Kwa vituo vya afya, unapaswa kuuliza:

1. Kama WAJA wameweza kujiunganisha na vituo vya afya na kwa jinsi gani;
2. Kama WAJA wanaelewa majukumu yao katika kuunganisha wanajamii na vituo vya afya;
3. Msaada wanaohitaji WAJA; na
4. Tathmini kazi na majukumu ya WAJA.

Ikiwa WAJA wanawezesha makundi ya msaada, waulize:

1. Idadi ya vikundi vya msaada vilivyopitiwa na WAJA
2. Ni nani aliyehudhuria makundi ya msaada (Mama? Wababa? Ndugu na babu?);
3. Jinsi gani MJA anahusisha wanachama wengine wa kundi la msaada;
4. Vitu gani ambavyo MJA huzungumza katika vikundi vya msaada ((Unyonyeshaji, Vyakula vya Nyongeza, Maji na Usafi wa Mazingira, Afya ya uzazi, na Matendo Changamshi, mzigo wa kazi wa wanawake) lengo si lazima kuongelea kwenye Unyonyeshaji, Vyakula vya Nyongeza na afya ya uzazi pekee bali pia mada mengine, hasa za Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi);
5. Ni changamoto gani na mafanikio WAJA wamekuwa wakipata wakiwa wanatembelea makundi ya msaada (Je! Ni watu sahihi wanahudhuria?) Je, mkutano wa kikundi huvutia? Je, mama hupata fursa ya kutekeleza tabia mpya?

Pitia maswali yafuatayo ili kusaidia kujenga uwezo wa WAJA wakati wanatembelea makundi ya msaada:

1. Chagua mada husika kwa ajili ya majadiliano kwa wale wanaohudhuria (kwa mfano, kundi la usaidizi kwenye kutupa kinyesi cha watoto wachanga hujumuisha familia zenye watoto wachanga)?
2. Kujitambulisha mwenyewe kwa kikundi?
3. Je, kila mtu amekaa kwenye duara?
4. Kuuliza kama wale waliohudhuria mkutano wa mwezi uliopita walishirikiana uzoefu wao na wengine katika jamii?
5. Waulize maswali yanayotoa ushiriki kutoka kwa wanachama wote wa kikundi?
6. Waombe washiriki wa kikundi kushiriki uzoefu wao wenyewe?
7. Tambua tabia chache zinayohusiana na somo la leo ambazo wanachama wa kikundi wanaweza kujaribu?
8. Waombe washiriki wa kundi la kusaidiana kujaribu hatua ndogo zinazotekelezeka (vitendo vinaweza kuwa tofauti kwa watu tofauti katika kikundi)?
9. Tatua vikwazo vya familia vinavyojitokeza wakati wa kujaribu jitihada mpya?
10. (Inapowezekana), Wape nafasi wanachama wa kikundi kujaribu tabia mapya?
11. Waombe wanachama wa kikundi waweze kuzungumza na wengine katika jumuiya kuwahimiza kufanya mazoezi yaliyojadiliwa katika mkutano wa leo?
12. Waambie washiriki wa kikundi mahali, tarehe, na mahali pa kukutana kwa ajili ya mkutano uja?

Muhimu:

1. Pitia kitendea kazi cha Mtoto Mwerevu kinachohusu "Pointi za kuzungumza kwa ajili ya WAJA wakati wa mikutano ya jumuiya" ili kuhakikisha kuwa WAJA hukutana na vikundi vya jamii na kujadili mada husika; Makundi ya WAJA unapaswa kuzingatia kuongelea juu ya lische, Maji na Usafi wa Mazingira na Matendo Changamshi. Husisha vikundi vya TASAF, vikundi vya kidini, vyama vya ushirika, vyama vya mikopo, vikundi vya kujisaidia kwa wanawake na wanaume, Kamati za Maendeleo ya Kata, nk;
2. Fuatilia juu ya afya na ustawi wa eneo la husika; na
3. 3. Toa majukumu mapya, pindi inahitajika.

